

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ' (ΕΣΑΜΗΝΟ Β')

Σάββατο Ἀθήνα, 31 Ὀκτωβρίου 1920

ΑΡΙΘ. 708 (ΦΥΛ. 18)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΨΥΧΑΡΗΣ: Τὸ στέμμα τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀγάπης.
Κ. Γ. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗ: Ἀθήνα.—Πολύμνια.
ΣΕΦΥΡΟΣ ΠΡΗΔΥΝΟΣ: Κισσός.
ΚΟΡΗΛΛΗ ΘΕΛΙΣΣΙΝΟΥ: Βιολί μου.
ΤΟΥΡΓΚΕΡΙΣΦ: Ὁ Κατάδικος.
Κ. ΠΑΚΙΣΤΟΣ: Παραμύθημα.

ΜΙΧ. ΘΕΡΒΗΛΗΤΗΣ — Κ. ΚΗΡΘΙΟΣ: Δὸν Κιχώτης (συνέχεια).
Ο ΠΟΥΜΑΣ: Φαινόμενα καὶ πράγματα.
ΑΠΟ ΒΑΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΑΟΜΑΔΑ: Κριτικά.— Νεο-ελληνική φιλολογία.— Ἐξέτη φιλολογία.— Περιοδικά—Χωρὶς γραμματόσημο.

❀❀ ΤΟ ΣΤΕΜΜΑ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ❀❀

Κοίτεται πεδαμμένο τῶμορφο τὸ παλληκάρι, κοίτεται πεσμένος ὁ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλιάς. Μεγάλῃ μπαντιέρα ἑλληνικὴ σκεπάζει τὸ κορμί του, ἴσια μὲ τὰ χεῖλια του ἀνεβασμένη.

Κάθεσαι ἀριστερά του, Ἀνώτατη, Γυναίκα Ἐσὺ τοῦ βασιλιά, μὲ τὸ χέρι Σου στὸ προσκέφαλό Του ἀκεκουμπισμένο. Δάκρια ποτάμια κατακυλῶντε ἀπὸ τὰ μάτια Σου τὰ μάβρα, δάκρια βουρκώνουνε σὰν τὰ σύννεφα τὸ πρόσωπό Σου τώραῖο.

Συμπάθω με πὺν σιμώνω, Ἀγκαθοστεφανωμένη, ἔτσι πρὸς Ἐσένα. Ποῖός, μὰ ποῖός μπορεῖ νὰ πῆ, ποῖός νὰ καταλάβῃ τὸν πόνο Σου, τὸ μοναδικό, ποῖός νὰ βουτήσῃ ὡς τὸν πάτο τέτοιου ὠκεανοῦ;

Τί δὲν εἶδες, τί δὲν ἔπαθες, βασίλισσά μου; Γνώρισες τὴν κακία τοῦ ἀθρώπου, γνωρίζεις

τώρα καὶ τὴν κακία τῆς Τύχης, τὴ φοβὴ ἀχ! τοῦ θανάτου.

Καὶ ὅμως ἓνα λούλουδο ἀνοιξιάντικο στάθηνε ἢ χαριτωμένη Σου ἢ ζωή. Ὁ βασιλιάς Σου καὶ Σὺ δημιουργήσατε κόσμους, κόσμους ἠθικούς, κόσμους ἔθνικούς, Ἐσεῖς χαράξατε δρόμους καινούργιους, ὅπου θὰ βαδίζουμε κι ἄλλοι βασιλιάδες. Μπορεῖ κατόπι, ποῖός ξαίρει, κανένα βλαστάρι Σας νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ νικητικά.

Ἡ λατρεία τῆς πατρίδας, ἡ θρησκεία, ἡ τιμὴ λαμπρύνανε τὴν ψυχὴ Σας. Μὴν ἔχῃς παράπονα, Ἐσὺ, πὺν σήμερα εἶσαι ἢ πὺν δυστυχημένη ἀπ' ὄλες τῆς γυναῖκες. Ἀπόλαψες, Ἀνώτατή μου Ἐσὺ, κάτι πὺν στέκει πὺν ἀψηλὰ κι ἀπὸ κορόνα βασιλική, γιατί φορεῖς τώρα τὸ Στέμμα τὸ ἱερὸ τοῦ Πόνου καὶ τῆς Ἀγάπης.

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΑ ΣΤΟΝ ΤΕΛΕΥΤΙΟ "ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΟ,"

—❀— ΑΘΗΝΑ —❀—

Ὅρα γλυκεῖά. Σαπλώνει ὠραία δομένη ἢ Ἀθήνα στὸν Ἀπρίλη, σὰν ἑταῖρα. Εἶναι ἠδονές τὰ μῦρα στὸν αἰθέρα, καὶ τίποτε ἢ ψυχὴ πὺν δὲν προσμένει.

Στὰ σπίτια σιδέει ἀπάνω καὶ βαθαίνει τὸ ἀσῆμι τοῦ θλεφάρου τῆς ἢ ἔσπερα. Βασίλισσα ἢ Ἀκρόπολη ἔκειπέρα, προφύρα ἔχει τὴ Δύση φορεμένη.

Φιλὴ φωτὸς καὶ σκάει τὸ πρωταστέρι. Στὸν Ἰλισσὸ ἔρωτεύεται τὰ γέρι, ροδονοφύλλες δάφνες πὺν ριγῶνε.

Ὅρα γλυκεῖά χαρὰς καὶ ἀγάπης, ὄντας πουλάκια τὸνα τῆλο κνηγοῦνε, τ' Ὀλύμπιου Δία μὰ στήλῃ ἀεροχτυπώντας.

—❀— ΠΟΛΥΜΝΙΑ —❀—

Στὸν ποιητὴ Ραρτόπουλο

Ψεύτικα αἰσθήματα
ψεύτη τοῦ κόσμου!
Μὰ τὸ παράξενο
φῶς τοῦ ἔρωτός μου
φέγγει στοῦ σιδετινοῦ
δρόμου τὴν ἄκρη;
Μὲ τὸ παράπονο
καὶ μὲ τὸ δάφι,
κόρη χλωμόθωρη,
μαυροτυμένη.
Κ' εἶναι σὰν ἀλνιγμα,
καὶ περιμένει.
Λάμπει τὸ δάμμα τῆς
ἀπ' τὴν ἀστένια.
Σάμπως νὰ λυώνουνε
χέρια κερνία.

Στι δααρχα μάγουλα,
 πώς έχει μείνει
 πίκρα τὸ νόημα
 γέλοιου πού σβύνει !
 Είναι τὸ ἀξήγητο
 τὸ μικροστόμα
 δίχως τὸ μίλημα'
 δίχως τὸ χρώμα.
 Κάποια μεσάνυχτα
 θὰ σ' ἀγαπήσω,
 Μοῦσα. Τὰ μάτια σου
 θὰν τὰ φιλήσω,
 νάβρω γυρεύοντας
 μέσ στα νερά τους
 τὰ χρυσοειράτα
 καὶ τοὺς θανάτους,
 καὶ τὴ βασίλισσα
 λέξη τοῦ κόσμου
 καὶ τὸ παράξενο
 φῶς τοῦ ξρωτός μου.

K. Γ. ΚΑΡΥΟΤΑΚΗΣ

ΑΝΤΙΡΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΚΙΣΣΟΣ

Μέσ στα χαλάσματα, στις μαρμαρές
 Τῆς πέτρες, πού γυρίζουν σαύρες,
 Χαλάσματα, πῶχουν σωριάσει
 Μπόρες βαρειές, πῶχουν περῶσει,
 Φῶς χύνει ὁ ἥλιος ὁ χρυσός.
 Γλάκὸ μέσ στα τειχιά τὰ τρύπια,
 Κι ἀνθίζει πράσινος κισσός —
 Ζωὴ καινούρια μέσ στα ἐρείπια.

Μέσ στα χαλάσματα, πού οἱ χρόνοι
 Κ' οἱ λύπες ἔχουνε κ' οἱ πόνοι
 Μέσ στην καρδιά μου σωριασμένα,
 Ἄπ' ὄνειρα τόσα σβυσμένα,
 Ἐχουσε ὁ ἥλιος ὁ χρυσός
 Τῆς ὄψης σου γλυκειά μιὰ ἀχτίδα,
 Κι ἀνθισε — πράσινος κισσός —
 Ζωῆς καινούριας πάλι ἐλπίδα.

ΣΕΦΥΡΟΣ ΒΡΑΔΥΝΟΣ

ΒΙΟΛΙ ΜΟΥ

Ἄντάμα οἱ δυὸ τραβοῦμε τὴ στράτα τοῦ καμιοῦ,
 Χρυσοπλοιμάτο γένμα μαζί μᾶς σφιχτοδένει,
 Νιώθω κάποια ψυχούλα στις κόρδες σου ἀπλωμένη,
 Νὰ συγκοφουρτουράει στ' ἀρπάγια ἐνὸς δαρμιού.

Κι ἀπὸ τὰ σκοῦρα τούλια, βαθιὸν συλλογισμοῦ,
 Τὸ ρώτημα στα χεῖλια, σὰ σὲ θωρῶ, ἀνεβαίνει :
 Κορμὶ εἶσαι φλαμουρένιο, ἢ μέσα σου ἀνασαίνει
 Ὁ : ὄνος τῶν μεγάλων σὲ νότες στεναγμοῦ ;

Τὰ δυὸ μικρούλια σόλα στα στήθια σου ἀνοιγμένα,
 Διπλὴ πληγὴ ξεχύνει καὶ στάζει τὸν ἀχό,
 — Βιολί μου, ἔχεις συντροφιά, δὲν εἶσαι μοναχό.—

Τί κι ἂν λιγνὸ δοξάρι σὲ πυκνοσυλλέει ἐσένα ;
 Τραγουδοῦ τοῦ Πουστίνη, τοῦ Βέρντη τὸν καμιοῦ
 Ἄντιπαλὸ σου θάχεις δικό μου ἓνα λυγμό.

Κολώνια, Ἄνοιξη 1919.

ΚΟΡΑΛΗ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΥ

ΤΟΥΡΓΚΕΝΙΕΦ

Ο ΚΑΤΑΔΙΚΟΣ

Ἐπιμέριονε πρωτομαγιά, δταν ὁ ἀρχιφύλακας Ἰβάν
 Ἰλιτς μπήκε στη σάλα πού εἶταν γιὰ τοὺς καταδίκους
 τοὺς πιὸ φρόνιμους, πού παίρνανε τὸ πρῶτὸ τὸ ταῦγι
 τους. Τὰ πυκνὰ κόκκινα γένεια του εἰντουσαν καλο-
 χτενισμένα, τὰ γαλαζοκίτρινα μάτια του, καθαρὰ ἀπ,
 τίς τοίμπλες, κ' εἶχε τὸ κασκέτο μνημένο πίσω ὡς τὸ
 σβέρκο. Τὸ πρόσωπό του μὲ κεινο τὸ ψεύτικο χαμό-
 γελο, ἔμοιαζε σὰ μούρη μαντρόσκυλου πού τὸν εἶχαν
 ταῖσει καὶ χαϊδέψει ἀρκετά.

— Βασίλη Βασιλιέβιτς Μασάπιν, εἶσαι λεύτερος.

Δὲν ξαίρω γιὰτὴ κατέβασα ἀπ' τὸ στόμα μου νευ-
 ρικὰ τὴν κούπα τοῦ τσαγιού καὶ τὴν ἀπόθεσα στὸ τρα-
 πέζι. Εἶταν ἡ δευτέρα φορὰ πού ταραχτήκα τόσο στὴ
 ζωὴ μου. Σὰ σκότωσα τὸ μυστικὸ ἀστυνόμο στὴ Γιάλ-
 τα, καὶ τώρα πού μάφριναν λεύτερο. Δυὸ φορὲς στα τρι-
 ἀντα χρόνια. Μιὰ στὴν ἀρχὴ καὶ μιὰ στὸ τέλος. Τί
 εἶναι τριάντα χρόνια ἔξορία, σίδερα καὶ φυλακή ; γιὰ
 κείνους πού μὲ καταδικασαν, χρόνια, γιὰ νὰ ἐξιλειώ-
 σουνε τὴν κοινωνία γιὰ τὸ φόνο. Γιὰ μένα, ἓνα ἄφε-
 σθύσε. Σηκώθηκα καὶ θγήκα στὴν αἰλή, ἐνῶ οἱ μα-
 τῆς τῶν ἄλλων φυλακισμένων μὲ παρακολουθοῦσανε
 δλοσυρές, μοχθηρές· τὸ μέτωπό μου ἔκαιγε, φωτιά.
 Πέντ' ἔξη πουλάκια τομπουσαν κάτὶ στὴν αἰλή, καὶ
 πέταξαν τρομαγμένα σάν τὰ ζύγωσα. Κάθησα βαρεὶα
 στὸν ξύλινο πάγκο, κάτω ἀπὸ μιὰ πελώρια βαλανιδιά,
 πού στὸ χοντρὸ κορμὸ τῆς χιλιάδες καταδίκου εἶχανε
 γράψει τὸνομά τους. Ἡ αἰλή εἶταν ἀκόμα ἀνήλιαγη.
 Κοίταξα ψηλὰ στὸν οὐρανὸ δὲν εἶχε οὐτ' ἓνα σύννεφο.
 Μιὰ χρυσόμυγα πέρασε σιμὰ στὸ πρόσωπό μου, βουί-
 ζοντας. Ἐγειρα τὸ κεφάλι μου στὸ στήθος μου καὶ
 θυμήθηκα...

Ἐφυγα ἀπὸ τὴ φυλακὴ, χιλιάδες βέρστια μακριὰ
 ἀπὸ τὸ Νίζνι Νοβογορόδ, τὴν πατρίδα μου, καὶ βρέ-
 θήκα στοὺς δρόμους τοῦ πιὸ γλήγορα κ' ἀπ' τὴν ἀ-
 στραπή, πιὸ γλήγορα κ' ἀπ' τὸ φῶς. Σταμάτησα λα-
 χωνιασμένος κάτω ἀπ' τὸ σῆτι τῆς ἀγάτης μου, τῆς κον-
 τέσας Στέλλας Σοκόλοβας. Εἶμαστε κ' οἱ δυὸ φοιτη-
 τὲς στὸ Πανεπιστήμιο. Ἐκείνη φῶς - μαίγκρ, μὲ μαῦ-
 ρὰ μαλλιά, λίγο ὑστερικὴ, μὲ πολλὴ αἰσθηματολογία,
 μὲ μαύρα ὄνειροπόλα μάτια. Ἐγὼ ψηλός, δυνατός, ὀ-
 λδέξανθος, ζώντας μὲ τὴν ποίηση τοῦ πρώτου μου ἔ-
 ρωτα γι αὐτὴν. Εἶναι ἀλήθεια πὼς εἶχε ἀπάνω τῆς
 πολλὴ περηφάνεια καὶ δὲν εἶδεξε ἐνδιαφέρο γιὰ μένα,
 πού εἶμουνα ἐργάτη γιός. Μιὰ καὶ γὼ δὲν ἄφησα ποτέ
 τὰ μάτια μου νὰ προδώσουν τὸ μυστικὸ τῆς καρδιάς
 μου. Μιὰ μέρα ἔτυχε νὰ συναντηθοῦμε στὸ πάρκο.

— Κοντέσα Σοκόλοβα...

— Βασίλη Βασιλιέβιτς...

Τὰ μάτια μας γιὰ πρώτη φορὰ συναντήθησαν, καὶ
 τὰ χέρια μας ἐνώθησαν σφιχτά. Μῆνες πέρασαν χω-
 ρὲς νάνταμωδοῦμε σὲ ἰδιαίτερη συνέντευξη. Εἶμουνα
 εἰσχυρισμένος πού ζοῦσα γιὰ κείνη, πού τὴν ἔβλεπα
 πάντοτε νῶρχεται στὴν παράδοση, δροσερὴ, περηφα-
 νη, ἀμύλητη, καὶ νὰ ψάχνει μέσ στοὺς φοιτητὲς γιὰ
 νὰ μού χαρίσει τὴ ματιὰ τῆς. Μιὰ μέρα, πρωτομαγιά,
 — σάν καὶ σήμερα, — πήγαμε ὅλοι οἱ φοιτητὲς σ' ἐκ-
 δρομῆ. Ἡ Κοντέσα Στέλλα καὶ γὼ χαρίσαμε, — χα-
 ρὲς νὰ ποῦμε στοὺς ἄλλους τίποτις — καὶ βρεθήκαμε

ΰστερ' από λίγο κρυμμένοι πίσω από μιὰ πυκνή βατομουριά.

— Στέλλα... — δὲν τὴν εἶπα πιά κοντέσα — δὲ βαστῶ πιά... σὲ ποῦ... σὲ θέλω...

Τινάχτηκε ἀπότομα καὶ μούκλεισε μὲ τὴν παλάμη της τὸ στόμα.

— Σιωπή! δὲ μπορῶ νὰ γίνω δικιά σου, μ' ὄλη μου τὴν ἀγάπη. Ζέχασέ με...

Τὴν τελευταία λέξη τὴν εἶπε ὅπως λέμε : φέρε μου ἕνα τσάγι... Νομίζουν οἱ γυναῖκες πὺς ὅσο γλήγορα σὲ κάνουν νὰ τὶς ἀγαπήσεις, ἄλλο τόσο χρειάζεται γιὰ νὰ τὶς ξεχάσεις. Ὑστερα ἀπὸ ἕνα μῆνα ἔμαθα πὺς παντρεύτηκε μὲ τὸ μυστικὸ Ἀστυνόμο τῆς Γιάλτας, — ἕναν Πολωνὸ γεροπαρалуμένο.

Ἐπειτα ἀπὸ ἕξι μῆνες δρέθηκε μιὰ μέρα γραμμένος σ' ἕναν Κομμουνιστικὸ μυστικὸ σῦλλογο. Τὸ θράδι τὰ Χριστούγεννα πῆρα μιὰ πρόσκληση γιὰ νὰ εἶσω σὲ μιὰ μυστικὴ συνεδρίαση. Στὴν ἄκρη τοῦ Νίζνι Νοβογόροδ, σιμά στὸ ποτάμι, εἶταν τὸ κέντρο μας. Ἀρχηγὸς μας εἶταν ὁ Καμένεφ, ἕνας κίτρινος, γλωμὸς, τελειόφοιτος τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν. Μέσα στὴ μισσοκότενη σάλα τῆς συνεδρίασης, εἶτανε μαζεμένα πολλὰ πρόσωπα. Τὰ περισσότερα φοιτητὲς ποὺ τὰ συναντοῦσα στὸ Πανεπιστήμιο. Κάτι συζητοῦσαν νευρικά. Κάθησα ἀμίλητος σὲ μιὰ γωνιά.

— Βασίλη Βασιλιέβιτς!... σύντροφε Μασάπιν! φώναξε μὲ τὴ σὰν σφυρίχτρα φωνὴ του ὁ ἀρχηγός.

Σηκώθηκα πάνω — σὰ σὲ ὄνειρο — ἐνῶ οἱ ἄλλοι μὲ κοιτοῦσαν ἄφωνοι, περίεργοι.

—...Σύντροφε Μασάπιν! σὲ σένα ἔπεσε ὁ κλήρος νὰ ἐκδικηθεῖς τὴν Ὀλγα Φεοδοσόδα, ποὺ ἀφοῦ τὴν ἀτίμασε ὁ Κόντες Γούτανέσκου τὴν ἔστειλε ἐξόριστη...

Ὁ κατάδικος Μασάπιν, Νο 256652 ἔγειρε πολὺ τὸ κορμί του πρὸς τὰ ἔμπροσ καὶ κυλίστηκε κατάχαμα, κοντὰ στὸν πάγκο... Ὅταν συνήθε, δρέθηκε στὸ κρεβάτι του κ' εἶδε σιμά του τὸν Παπά - Βλαδίμηρο, τὸν ἐπίσημο ξομολόγο τῆς φυλακῆς. Εἶχε δυνατὸ πურετὸ καὶ τὸ πρόσωπό του εἶτανε κατακόκκινο μὲς στὸ περιθώριό τῆς ἄσπρης γενειάδας του.

—...Ἀκοῦς, παπά! ὁ σύντροφος Μασάπιν, δηλαδή ἐγὼ, ἔπρεπε νὰ σκοτώσω τὸ μαῦρο μου ἄχτρο, τὸ Γουτανέσκου. Ἀρματώθηκα μ' ἕνα σφυρί καὶ τὸν περῆμενα τὰ μεσάνυχτα σιμά στὸ Γεφύρι τοῦ Ταξιάρχη. Ὅταν περνοῦσε, ρίχτηκα πάνω του. Τὸν ἔβαλα χάμω κι ἀρχίθηκα νὰ τὸν χτυπῶ μὲ λύσσα στὸ κεφάλι μὲ τὸ σφυρί...

Ξεδικιόμουν τὴν Ὀλγα Φεοδοσόδα ποὺ ἀτίμασε. Δὲν ἔβγαλε ἄχνα. Σήκωσα τὸ πτώμα του καὶ τὸ πέταξα στὸ ποτάμι. Κοντὰ στὸ κεφάλι τοῦ Γεφυριοῦ εἶταν ἕνα εἰκόνημα τοῦ Ταξιάρχη Μιχαήλ μὲ μιὰ καντόλα. Προσκύνησα τὴν εἰκόνα, πέταξα τὸ σφυρί στὸ ποτάμι καὶ πῆγα καὶ κοιμήθηκα. Τὴν ἄλλη μέρα μὲ πιάσανε, καὶ μὲ καταδικάσανε σὲ «ἰσόβια καταναγκαστικὰ ἔργα», καὶ μὲ στείλανε δῶ... Σήμερα μ' ἀφίουνε λεύτερο... Χά, χά, χά... Νὰ τὴ χαίρουνται τὴ λευτεριά τους....

Τὸ σῶμα τοῦ κατάδικου Μασάπιν κουνήθηκε δυὸ - τρεῖς φορές σπασμοδικά... Ἡ πόρτα ἀνοίξε καὶ μπῆκε μέσα ὁ ἀρχιφύλακας γελαστός :

— Δὲν εἶτανε γι αὐτὸν ἡ χάρη...
Ὁ παπὰς τὸν σταμάτησε.
— Περιστό! Ὁ Βασίλης Βασιλιέβιτς Μασάπιν πέθανε....

Ἰλιανός 1920

ΣΤΕΦ. ΧΑΡΗΣ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

«Τὸ Τραγοῦδι τῆς Κοντέσας. Ἀθήνα—Σύρα 1920, ποὺ τὸ σύνθεσε ὁ Φῶτος Γιοφύλλης».

— Μὲ τὴν ἐπιγραφή τούτη κυκλοφόρησε τελευταία τὸ καινούριο ποιητικὸ βιβλίον τοῦ κ. Φώτου Γιοφύλλης, μεγάλο διαλογικὸ ποίημα, σ' ἑπτὰ ραψωδίες. Ὁ Κερκυραῖος ποιητὴς, γνωστός κι ἀπὸ ἄλλα του ἔργα, ἀκόλουθος πάντα τῆς λαμπρῆς ἐφ'αναησιώτικης παράδοσης, λαχταρᾷ τὴν παλιὰ χαμένη εὐγένεια, τοὺς παλιούς καλοὺς καιροὺς τῆς ἀρχοντιᾶς. Μὰ στὸ τελευταῖο του τοῦτο τραγοῦδι, αἰσθάνεται πὺς μὴν ἀλλαγὴ ὀλοένα ἔρχεται καὶ φτάνει, ποὺ θὰ γκρεμίσει τοὺς τωρινούς ψεύτικους θεοὺς τῆς ἀνάξιας ἀρχοντιᾶς, ποὺ στήριγμά της ἔχει τὸν παρὰ καὶ τὴν ἐκμετάλλεψη.

Ἔρχεται πιά τὸ Σύγγεφο, ποὺ φέρνει τὴν ποθητή, ποὺ δὲ φοβάμαι, μπόρα, τὴν μπόρα ποὺ ξεσπάει κι ἄλα τὰ σέρνει, κι ὅμως τὴ γὶς τὴν κάνει πλουτοφόρα. Θὰ οὐθήσουν ἄλα τῆλα καὶ θὰ μείνει μιὰ Εὐγένεια, μιὰ Ὁμορφιά, μιὰ Καλοσύνη.

ΚΡΙΤΙΚΑ

TO THE ROMANS a commentary by Alex. Pallis. The Liverpool Booksellers' Co, Ltd. 70 Lord street. 1920.

— Γιὰ τὴν κριτικὴ αὐτὴ ἐργασία πάνω στὴν «Πρὸς Ῥωμαίους» ἐπιστολὴ τοῦ Παύλου, ἔλαβε ὁ κ. Πάλλης τὸ ἀκόλουθο ἔγγραφο ἀπὸ τὸν κ. Διευθυντὴ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς ποὺ, καθὼς εἶναι γνωστό, καταγίνεται καὶ μὲ τὴ Βιβλικὴ φιλολογία :

Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων
Διευθυντοὶς Βιβλιοθήκης Βουλῆς
Ἰφιθ. Πρ. 137

Πρὸς τὸν κ. Ἀλέξ. Πάλλην
Ἐνταῦθα.

Ἀγγέλλων τὴν λήψιν τοῦ Ὑμετέρου ἔργου «To the Romans a commentary» ὅπερ εὐηρεστήθητε νὰ δωρήσηθε τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς, λαμβάνων τὴν τιμὴν νὰ ἐκφράσω Ὑμῖν τὰς εὐχαριστίας τῆς Διευθύνσεως τοῦ Ἐθνικοῦ τούτου καθιδρύματος ἐπὶ τῷ

Ἰμετέρω πρὸς αὐτὸ δωρήματι, δι' οὗ τὸ μὲν κείμενον τῆς πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου διορθοῦται ἄριστα, τὰ δὲ Ἀγγλικά σχόλια διευκρινίζουσιν ἐννοίας φύσει δυσλήπτους καὶ καθιστῶσιν αὐτάς, οὕτως εἰπεῖν, ἀπᾶς καὶ τοῖς ἀγεύστοις Ἑλληνικῆς παιδείσεως, συνάμα δὲ πλείστα χωρία στρουφανά καὶ ἀσαφῆ ἐκλαθεύονται σαφέστατα πρὸς ψυχικὴν ἀφέλειαν τῶν πιστῶν.

Ἐπὶ τούτῳ παρακαλῶ ὅπως δέξησθε καὶ τὴν προσωπικὴν εὐγνωμοσύνην μου.

Ὁ Διευθυντὴς τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς
(Τ. Σ.) ΠΑΝΤ. Α. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Δύο νέα μπεομικά ρομάντζα. — Τὰ «ἡμερολόγια τοῦ Μπωντελαίρ». — Οἱ «νουβέλλες» τοῦ Θεοβάντες.

Δυὸ καινούρια ἔργα τοῦ Ἀντρέ Σαλμόν κυκλοφοροῦσάν τε τώρα τελευταία στὸ Παρίσι. Ὁ συγγραφεὺς τοὺς ἀπὸ πολλὴν καιρὸ καταγίνεται νὰ μᾶς δώσει μιὰ εἰκόνα τῆς σύχρονης μπεομικῆς ζωῆς, ὅπως κατάντησε τώρα στὸ Παρίσι. Βέβαια ἡ ζωὴ αὐτὴ θρῖσκεται πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴν μπεομικὴ ζωὴ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μυρζέ, κ' εἶναι σπάνιοι, ἴσως κὶ ἀνύπαρχοι πιά, τύποι σὺν καὶ κείνους ποὺ συναντοῦμε στὸ ἀθάνατο βιβλίον τοῦ «Σκηνὲς τῆς μπεομικῆς ζωῆς». Εἶναι δυσκολόβρετα σήμερα οἱ πεταλοῦδες σὺν τῇ Μιμῇ καὶ τῇ Μιζέττα, ποὺ περιφρονοῦνε τὰ πλοῦτη γιὰ τὴν ποιητικὴν φωνὰν τοῦ φίλου τους, ὅσο καὶ δυσκολόβρετοι οἱ τύποι σὺν τῷ Ροδόλοφ καὶ τὸν Κολίνο.

Ἡ σημερινὴ μπεομικὴ ζωὴ μπορεῖ νὰ γίγξει ἀπὸ κάποιες μεριεὶς τῆς ρομαντικῆς μπεομῆς, ἀλλὰ εἶναι καὶ γιομάτη ἀπὸ κἀνάγιες. Θέλοντας νὰ μᾶς δώσει αὐτὴ τὴν μᾶλλον μίσηρη παρὰ χαριτωμένη εἰκόνα, ὁ Σαλμόν, βάζει μέσα στὸ πρῶτον βιβλίον «Ὁ Μπόμπ καὶ ἡ Μπαμπέττα σὺνοιχοι», τὸν ἥρωα τῶν ἑξωτερικῶν βουλεβάρτων Μπόμπ, ποὺ οἱ φίλοι καὶ οἱ περιστασεὶς τὸν θαυρίζουν κριτικῶς. Μεγαλύτερη καὶ πρὸ πετυχημένη σατυρα γιὰ αὐτὴ τὴν ἐποχὴ, ποὺ, φτάνει νὰ εἶσαι ἀγράμματος γιὰ νὰ τιλοφορηθεῖς φιλόλογος, δὲ μποροῦσε νὰ γίνῃ. Μὰ εἶναι πολὺ ἀσκημα κὶ ἀόριστα ἐξηγημένο, τὸ πῶς ὁ ἄσωτος αὐτός, μὲ τὴν βοήθεια ἐνὸς ἐρασιτέχνη φαρμακοποιοῦ, ἐνὸς ρομαντικοῦ τυπογράφου κὶ ἄλλων ἄεργων τεμπέληδων, τὰ κατάφερε νὰ μπεῖ στὸν καλὸν κόσμον καὶ νὰ γίνῃ πλούσιος. Οἱ περιπέτειες τοῦ βιβλίου πολὺ ἀνοστες, ἀν καὶ αὐτὲς δὲν ἔχουν καὶ τόση σημασία στὰ τέτοιον εἶδους βιβλία, ὅπου τὰ σκίτσα τῶν προσώπων κἀίζον τὸν πρῶτον ῥόλον. Ὅλ' οἱ τύποι, ἀψηχολόγητοι κὶ ἀνύπαρχοι, μοιάζονε νευρόσπαστα, ἔξον ἀπὸ τὸν τύπον τοῦ «Ἰδιότροπου ἀναδιοργανωτῆ», ποὺ λέει ἔξυπνες καὶ σαγηνευτικὰς κουβέντες. Τὰ τέτοιας πάστας ρομάντζα πολὺ γλήγορα ξεπέφτουν, γιὰτὶ μόνο τὴν περιέργεια χορταίνου. Τίποτ' ἄλλο. Γιὰ τὸν ἴδιον λόγον καὶ τὸ δευτερον ἔργον τοῦ «Ἡ Μαύρη τοῦ Sacré Coeur» δὲ θὰ διαβαστεῖ, παρὰ κομματιαστά. Καὶ τὰ δυὸ θὰ διαβαστοῦνε λίγο καὶ θὰ ξεχαστοῦνε γλήγορα.

— Βγήκανε τώρα τελευταία στὸ Παρίσι τὰ «Ἰδιότερα ἡμερολόγια τοῦ Καρόλου Μπωντελαίρ» μέσα

στὰ ὁποῖα μᾶς δίνεται ὁλόκληρον τὸ κείμενον τῶν «Fusées» («Φωτοβολίδων»;) καὶ τῆς «Ξεγυμνωμένης Καρδιάς μου». Αὐτὸ τὸ δοκίμιον εἶναι πολὺτιμον, γιὰτὶ μέσα στῆς σελίδες του διαβάσει κανεὶς τὴν ἀμφίβολη ψυχὴ τοῦ Μπωντελαίρ. Εἶναι γνωστὸ τὸ μῖσος κ' ἡ ἀποστροφή τοῦ ποιητῆ γιὰ τὴν τάξην τῶν μπουρζουάδων. Μέσα σ' ἄλλα τοῦ τὰ ἔργα χτύπησε ὅσο μποροῦσε αὐτὴ τὴν τάξην, καὶ μέσα στὸ ἡμερολόγιον τοῦ ξομολογεῖται αὐτὴ τοῦ τὴν ἀπέχθεια μὲ τέτοιον πάθος, καὶ τόσο σφοδρὰ, ὅσο ποτε κανεὶς δὲν κατώρθωσε οὔτε καὶ ποτε θὰ κατορθώσει. Ἀληθινὰ ὁ Μπωντελαίρ εἶναι ὁ μόνος ἄνθρωπος, στὸν ὁποῖον πρέπει νὰναγκωρίσουμε τὸ δικαίωμα τῆς περηφάνειας καὶ τοῦ θεληματικοῦ πόνου. Ἡ ψυχὴ του, ψυχὴ ἀσκητῆ καὶ ἄγιου μᾶλλον παρὰ κολασμένου. Ἡ ἀποστροφή του πρὸς τὸ φυσικὸν κόσμον εἶταν ἴσως ἀπόδειξιν ὑψηλότερον προορισμοῦ. Τὸ βιβλίον τοῦ αὐτοῦ, μὲ τὸ ὄμοτον ἔπος καὶ τὰς βλαστήμιες του, εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον καὶ συμπληρώνει τὴν σειράν τῶν ἔργων του.

— Ὁ Ἀντρέ Μπελεσὸρ, στὴ «Revue Bleue» παραπονιέται, γιὰτὶ σὲ μιὰ τελευταία ἔκδοσιν τῶν ἐκλεχτῶν ἔργων τοῦ Θεοβάντες δόθηκε πολὺ λίγος χώρος στὶς «Πρωτότυπες νουβέλλες», «ἕνα ἀπὸ τὰ λαμπρὰ στολίδια τῆς ἰσπανικῆς φιλολογίας». Δίνουμι' ἔδω μιὰ πρόχειρη μετὰφραση τοῦ μέρους τῆς κριτικῆς τοῦ κ. Μπελεσὸρ, ποὺ μέσα σ' αὐτὸ ξετάζει τὴν ἠθικὴν ἀξίαν τῶν ἔργων τοῦ συγγραφέα τοῦ Δὸν Κιχώτη.

«Μέσα στὶς «Νουβέλλες» του εἶναι ποὺ θρῖσκει κανεὶς τὴν ἀληθινὴν θαυματολογία, τὴν πλείρια ὑγείαν, τοὺς ἀέαντους καυγάδες, τὶς συχνὰς δολοφονίας, τοὺς χοροὺς καὶ τοὺς γάμους, τὶς καταδαρμένες γυναῖκες ποὺ ὅμως εἶναι εὐτυχησμένες γιὰ αὐτὸ, κὶ ὅλη τὴν κομωδίαν τῆς Κακίας, σὲ σκηνὲς τόσο ζωηρὰς καὶ χρωματισμένες, σὲ γλώσσαν τόσο ἀπλή καὶ φυσικὴν, καὶ μ' ἕνα χιούμορ, ποὺ σπάνια συναντιέται παρόμοιον σ' ἔργα ξένης φιλολογίας. Ἀλλὰ ὁ Θεοβάντες μπορεῖ θαυμάσια νὰ μᾶς ὀδηγῇ ἀνάμεσα στοὺς μαχαιροβγάλτες καὶ στὶς κόρες τῆς ἡδονῆς, νὰ μᾶς κάνῃ νὰ παραστεκόμαστε στὶς κλεψίμες καὶ στὰ θαρσύματα τους, χωρὶς νὰ κουραζόμεσθε ἢ νὰηδίζουμε ποτέ. Ἡ ἀγνότη τῆς τέχνης του δὲν ἀλλάζει μ' ἄλλ' αὐτὰ ὅσο δὲν παθαίνει τίποτα ἢ καθαρότητα τοῦ νεροῦ ἀπὸ τὶς εἰκόνας ποὺ καθρεφτίζονται μέσα του. «Ἄν μποροῦσα νὰ μαντέψω — ἔγραφε στὸν πρόλογόν του — πῶς ἡ ἀνάγνωσις τῶν «Nouvelles» μποροῦσε νὰ μεταδώσῃ σὲ κείνον ποὺ θὰ τὶς διάβαζε, κάποιον ἔνοχον πόθον ἢ κάποιαν κακὴ σκέψιν, θῆκοθα τὸ χέρι ποὺ ἄς ἔγραψε, καλύτερα, παρὰ νὰ τὶς χαρίσω στὸ κοινόν. Δὲν εἶμαι πιά σὲ ἡλικίαν νὰ παίζω μὲ τὴν ἄλλην ζωὴν, γιὰτὶ ἂ μοῦ δώσουν αὐτὴ τὴν στιγμὴν 55 χρόνια, κερδίζω ἐννιά καὶ κάτι ἀκόμα. Ἐἴταν 64 χρόνων σὺν ἔβγαλε τὶς «Νουβέλλες». Βέβαια θῆχει γράψῃ κὶ ἄλλες μετὰ ἀπὸ τὰ ἐξήντα. Μὰ ποιὲς; Ἐχουν ἄλλες τὴν χάριν καὶ τὴν δρμὴ τῆς νότης».

GRAZ.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης και Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Έκδοτής και Διαχειριστής: ΧΡ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ & ΣΙΑ

Ταχτικοί συντάκτες: Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ, ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ, ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟ-
ΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Α. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Όσα γράμματα ενδιαφέρουν τη Διαχείριση πρέπει
να διευθύνονται:

Χ. ΓΑΝΙΑΡΗΝ & ΣΙΑν Σοφουλέως 3, ΑΘΗΝΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Για την Ελλάδα	δρ. 20	το χρόνο.
	> 10	το εξάμηνο.
	> 5	το τρίμηνο.
Για την Αγγλία και Αίγυπτο	£ 1	το χρόνο
	£ 0,10	το εξάμηνο
Για την Αμερική.	\$ 5	το χρόνο
	\$ 3	το εξάμηνο

Και για τα άλλα μέρη ανάλογα

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΑΠΟ σήμερα, όπως φαίνεται στην προμετωπίδα, στην κορνίζα, να πούμε, το φύλλου, ο «Νουμάς», αλλάζει εκδότη. Αλλάζει όμως τυπικά, γιατί ουσιαστικά μένουν οι ίδιοι, οι παλιοί εκδότες του. Δηλ. η Έταιρεία «ΤΥΠΟΣ» χωρίστηκε σε δύο τμήματα, αυτόκέφαλα, στο τυπογραφικό και στο εκδοτικό, με διευθυντή τον κ. Κίμωνα Θεοδωρόπουλο, για το πρώτο, και με διευθυντή τον κ. Χρυσόστομο Γανιάρη, για το δεύτερο, το εκδοτικό. Μα Θεοδωρόπουλος και Γανιάρης είναι δυο ονόματα που έχουν πάρει πια τη θέση τους, την πρώτη θέση μάλιστα, στο ξαναζωτάνεμα του «Νουμά», κ' έτσι ή σημερινή αλλαγή για μās δεν έχει καμιά σημασία. Είναι συνέχεια, είναι ξεκολούθημα του δρόμου, που με τόση άνεση, οικονομική και ψυχική, από το Δεκέμβριο του 1918 αρχινήσαμε.

ΒΛΕΠΕΤΕ, δεν πουλήθηκε ο «Νουμάς» σ' εταιρεία εμπορική για εκμετάλλευση, όπως μερικά φαιδρά και κακόπιστα υποκείμενα, τώρα τελευταία, σαλιαρίσανε. Και δεν πουλήθηκε, γιατί, βλέπετε, έτυχε ο ιδρυτής και ιδιοκτήτης του να έχει το όληθριο ελάττωμα να μην πουλιέται. Και φυσικά, πώς μπορεί να πουληθεί άνθρωπος, που θυσιάσε όλη την ατομική του περιουσία, που αφιέρωσε τη ζωή του ακόμα ολόκληρη, την εργασία του, τη δράση του, όλα, όλα, για έναν αγώνα, που τ'όξαίρε πώς δέ θύγει απ' αυτόν καμιά υλική ωφέλεια, παρά μόνο στενοχώριες και πίκρες, ακόμα κι άσεβέστατες συκοφαντίες, σαν κι αυτές που προχτές ακόμα του πετάξαν, σκολήμια ταπεινά, με τόση α-

διαντροπιά και με τόσο κυνισμό κατάμουτρα; Γιατί μονάχα ένας ήλιθιος και βρωμόψυχος άνθρωπος μπορεί να τον φανταστεί, και να τον πιστέψει ακόμα, πώς ο «Νουμάς» συντηρήθηκε δεκαπέντε αλάκερα χρόνια, με κυκλοφορία που δεν πέρασε ποτέ τα τρακόσια φύλλα, μονάχα με τις τρακόσιες πάνω κάτω δραχμές που ταυτέλναν κάθε μήνα οι κ. κ. Ψυχάρης, Παλλής, Εφταλιώτης, Πετροκόκκινος, Ίδας κλπ. Με τρακόσιες δραχμές να βγαίνει ένα φύλλο κάθε Σαββάτο, ταχτικά, ταχτικώτατα, με σελίδες όσες σήμερα, και σ'α πρώτα χρόνια και με διπλάσιες από τις σημερινές, και να καλοπερνάει επιτέλους κ' ένας... έκμεταλλευτής του! Οι ταπεινοί, π' ανάθεμά τους! ταπεινά βλέπουν και ταπεινά μιλούν. Πώς να τους αλλάξει κανείς τη μανταλιτέ τους;

ΜΑ νά, που βρέθηκε κ' ένας άνθρωπος, που χωρίς να έχει χρηματίσει γραμματέας του Ψυχάρη για να τον κλέψει τα ιδιαίτερα γράμματα του... για να συγράψει μια μέρα την ιστορία του! και χωρίς να είναι ούτε καν φανατικός δημοτικιστής, πήρε πάνω του όλο το οικονομικό βάρος του «Νουμά», όχι για να τον ξεμεταλλευτεί, όπως κακοηθέστατα γράφτηκε, μα μόνο από προσωπική έχτιμηση στον ιδρυτή του κι από αναγνώριση των αγώνων του και της έθνικης αποστολής του. Και ο άνθρωπος αυτός, που του αξίζει με χρυσά γράμματα να έχει γραμμένο πάντα ο «Νουμάς» τ'ονομά του στην κορνίζα του, είναι ο διευθυντής του «Τύπου» κ. Κιμ. Θεοδωρόπουλος.

ΚΑΙ του αξίζει η τιμή αυτή, γιατί με όλη την καταπληκτική διάδοση που έχει σήμερα ο «Νουμάς», τα έξοδά του δε σκεπάζονται ακόμα (τόσο ακριβήταν σήμερα τα τυπωτικά και το χαρτί), κι ο Θεοδωρόπουλος δέ λογάρισε καθόλου τα έλλειμματα που άφινε, (δώδεκα χιλιαδούλες, παρακαλούμε, ζημιώθηκε την πρώτη χρονιά ο «Τύπος» από το «Νουμά», στα 1919, και ισάριθμες τη φετεινή χρονιά), μα ξεκολούθησε με αγάπη και με αυτοθυσία την έκδοσή του, με την πεποίθηση πως μια μέρα, όχι θα πλουτίσει από το «Νουμά», μα θα κέρσει να ζημιώνεται. Σ' αυτόν τον έμπορο πουλήθηκε ο «Νουμάς», για να τον... καζαντίσει!

ΣΗΜΕΡΑ το «Νουμά» τον πήρε πάνω του ο άλλος συντάκτης του «Τύπου», ο Χρυσός Γανιάρης, ο διευθυντής του νεοσύστατου «Αθηναϊκού Βιβλιοπωλείου». Ο Γανιάρης, που δούλεψε ακούραστα δυο χρόνια αλάκερα, για την τόση διάδοση του «Νουμά», είναι ολόψυχα δικός μας, δημοτικιστής φανατικός, κ' έτσι ή... επιχείρηση του «Νουμά» βρίσκεται σε καλά χέρια σήμερα, κι ο ιδιοκτήτης και διευθυντής του έχει κάθε δικαίωμα να περηφανεύεται πως οι τόσοι αγώνες του αναγνωρίστηκαν, όχι μόνο από την Πολιτεία, που τους υιοθέτησε, μα κι από την κοινωνία που μ' ένα Θεοδωρόπουλο και μ' ένα Γανιάρη ξεχεται σήμερα ναπροστομώσει κάθε αδιάντροπο κι άσεβέστατο δ. βριστή του.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΤΟ ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΜΗΤΣΑΚΗ

Ἀγαπητέ «Νουμά»,

Τί κριμα, τί μεγάλο κριμα, τὸ σκίτσο τοῦ Μητσακί, τὸ ἀριστουργηματικὸ, νὰ πέσει πάνου στὸ μεθῆσι καὶ στὸ σάλαγο τὸν ἐκλογικὸ κ' ἔτσι νὰ περάσει σχεδόν, πές, ἀπαρτήρητο.

Καὶ τοῦ ἄξιζε, πιστεύε με, καλύτερη τύχη, κ' ἐπρεπε νὰ γίνε πολλή, παραπολλή κουθέντα στὶς ἐφημερίδες γιὰ τὴ μοναδική αὐτὴ ἐπιτυχία τοῦ Γ. Φτέρης, ποὺ οὔτε ὀνομαστός σκιτσογράφος, νὰ ποῦμε, εἶναι, οὔτε διευθυντὴς καμιάς ἐθνικῆς ἢ ἰδιωτικῆς Πανακοθήκης ἀκόμα διορίστηκε... γιὰ τὴν ἀπαράμιλλη καλλιτεχνικότητά του!

Κι ὅμως — κι αὐτὸ δὲ εἶναι ἡ τραγικὴ ἀλήθεια! — τέτοια καὶ τόση ζωντάνια γραμμῆς καὶ τόση ἐκφραστικότητα ἀμφιβάλλω ἂν μπορεῖ καὶ «ἔξ ἐπαγγέλματος» ἀκόμα σκιτσογράφος νὰ μᾶς δώσει. Κι ὅμως ὁ Φτέρης, ὁ ἀπαλός, ὁ ἡρεμὸς, ὁ ἀδύρβος γέρος ποιητῆς, ποὺ ἐργάζεται ὄχι γιὰ νὰ «θορυβεῖ», μὰ γιὰ νὰ ἱκανοποιεῖ μιὰ ἐσωτερικὴ, μιὰ ψυχικὴ του ἀνάγκη, ὁ Φτέρης, ποὺ μᾶς ἔδωσε, δῶ καὶ λίγους μῆνες, τόσο λυρικὴ συγκίνηση μὲ τὴν ἀσύγκριτη «Πηλεόπη» του, ἐρχεται τώρα νὰ μᾶς δώσει μὲ τὸ «Μητσακί» του, ὀλοζώντανα, μέσα στὸ πνευματικὸ του μαρτύριο, τὸ μάγο μὰ ἀτυχέστατο συγγραφέα τῆς «Φλογέρας» καὶ τῆς «Κυρὰ Κώσταινας».

Δὲ νομίζεις, «Νουμά» μου, πὼς ὁ Φτέρης θὰ μποροῦσε νὰ μᾶς δώσει ἕνα «Λεύκωμα» σημαντικὸ γιὰ τὰ νεοελληνικὰ γράμματα, μὲ τὰ σκίτσα τῶν ποιητῶν, λογίων μας, τοῦ Ψυχάρη, λ.χ. τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ Ταγκόπουλου, τοῦ Παρορίτη, τοῦ Ξενοπούλου κλπ.;

Γιατὶ δὲν τὸ δοκιμάζει αὐτὸ, ἀφοῦ θάχει σίγουρη τὴν ἐπιτυχία του;

Δικός σου
ΝΙΚΙΑΣ

ΠΑΡΑΜΙΛΗΜΑ

Ἀπόψε ποὺ μιὰ ἀρώστια μὲ σπαράζει,
Πάνου στῆς ξένης γῆς τὸ κρῶ το ἡῶμα,
Πετιέται ὀρθὴ ἡ ψυχὴ μου καὶ κραυγάζει:
— «Δὲν εἶναι ἡ ὥρα νὰ πεθάνω ἀκόμα,

Κι οὔτε κι ὁ τόπος ὅπου μοῦ ταιριάζει.
Μακριά, μακριά ἀπὸ τὸ δικό μου τ' ὄμμα
Ἡ ψεύτικὴ τους δόξα κ' ἀλαλάζει
Σκοποὺς βραχνούς μὲ τ' ἄσκημὸ τῆς στόμα!

Ματοβαμμένα τρόπαια ἐγὼ σιμά μου
Δὲ θέλω μὲς στῆς γῆς τὰ κρῶ τὰ βάθη.
Ἐνὸς βασιλικοῦ κλωνί καὶ δυὸ ἄθη

Δακρυδρεμένα ὅς εἶναι ἡ συντροφία μου!
Κι οὔτε ἄκουσμα στερνὸ θέλω τῆς διάνια:
Μὲ φτάνει τοῦ χωριοῦ μας ἡ καμπάνα.

Στρατόπεδο. 14/9/20.

Κ. ΜΑΚΙΣΤΟΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Χρ. Κρ. Ὅχι ἔτσι. Τὸ σωστὸ εἶναι πὼς σοβαρὸς καὶ παιδολόγος ἀνὴρ, ὁ κ. Κ. Χαριτάκης, ἀνακάλυψε πὼς ὁ Ταγκόπουλος κατέστρεψε τὴν «ἀρχαίαν ἐπὶ ἀνθίσταν» τῆς «Φοιτ. Συντροφιάς». Ἐνα τόσο δυνατὸ κ' ἐρευνητικὸ μυαλὸ οὐκ οὐκ κ. Χαρ. γογγύρα θάνακαλύνει καὶ πὼς ὁ Ταγκ. ἔβαλε... φωνιὰ στὸ πηγάδι κι ἀκόμα πὼς ὁ Ταγκ. ἔγινε ἀπορρομὴ τοῦ Ἐδρουπαίου πολέμου. Ὅλα πρέπει νὰ τὰ περιμένει κανεὶς ἀπὸ τὸ ἐρευνητικὸ μυαλὸ.— Ἐλάμα. Λάβαμε τίς «παλιὲς ἀνάμνησες».— Γ. Καλ. Τὸ ἐξηγήσαμε πολλὰς φορὰς ἀπὸ τούτη τὴ μεριά. Δυποψιάστε ποὺ δὲν μποροῦμε, μ' ὅλη μας τὴν καλὴ θέληση, νὰ εὐχαριστοῦμε περισσώτερους καὶ περισσώτερο.— κ. Κ. Α. ΑΦ. Τὸ «Μνημόσυνο» ἀρκετὰ καλὸ. Λίγο πὺ ὑποβλητικὸ καὶ πὺ πυκνὸ θὰ τὸ θέλαμε.— κ. Κ. Μαν. Πολὺ καλὸ, μπράβο σου!— κ. Μ. Μ. Ζ. Ἐτσι μιλοῦνε ὅσοι ἀγαποῦνε ἀγὰρ τὰ γράμματα. Τὰ ποιήματά σου θέλουν ἀκόμα λιγάνι πὺ σὺγγύσμα. Τὸ σονέτο δὲ μᾶς λέει ἀκριβῶς αὐτὸ πὺ θέλει: Τὸ «ὄμορφο περιβόλι» θὰ εἶτανε καλοῦταικο, ἂν τοῦ ἔλειπε αὐτὸ πὺ εἶναι ρομαντικὸ καὶ πὺ τὸ χαλάει ἐκεῖνο τὸ «προσφιλή». «Τὰ δευτεριά του κόψαν, φιάσαν νεκροκόσσια, γιὰ νὰ βάλλουν μέσα προσφιλή νεκρὸ». Πῶς νὰ σ' τὸ ποῦμε; μᾶς θυμίζει λιγάνι τὸν παραγωγὸν ποὺ λέει κλαίγοντας ὅτι ἕναν πατέρα ποὺ μοιρολόγιαε τὴν πεθαμένη του κόρη: «Πάρε δὸν γέρο, μὴν κλαῖς γιατί κλαῖς ἄγαρμα!»— κ. W. Βέβαια ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἕνας, καὶ στὸ δημόσιο βλο χρειάζονται ἄνθρωποι ἀσπιλοι' ὅλη ἡ βία τοῦ σοσιαλισμοῦ πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀρετὴ, ἀλλιώτικα τίποτα καλὸ δὲν μπορεῖ νὰ βγεῖ ἀπὸ δαῦτον' σιχανόμαστε ὅμως τὰ ταπεινὰ καὶ μικρὰ καμωμένα ἀπὸ ταπεινούς καὶ μικρούς γιὰ μικρούς καὶ ταπεινούς σκοπούς. Τὸ «Γκλάν! Γκλάν!» ἔχει πάρα πολλὰ γκλάν! γκλάν! Τὰ ἄλλα εἶναι λίγο αἰνγματικά: «Στὴ φτωχὴν, ἔμεινα ἐγὼ στερεὴ ἑλλίδα, Μάννα!» θέλει ἄρα νὰ εἰπεῖ πὼς «στὴ φτωχὴ μάννα ἔμεινα ἐγὼ στερεὴ ἑλλίδα»; Μὰ τοῦτο δὲν τὸ νιώθουμε παντάπαι: «Κ' ἡ Γῆ τοῦ σύμπαντος ἡ θλιβερὴ εἶναι ἀκριά!» Ἀηλοδὴ: ἡ Γῆ εἶναι θλιβερὴ ἀκριά τοῦ Σύμπαντος; Ἦ τί πάει νὰ πει; Ἡ «Ζήλεια» δεχτή. — κ. Κων. Πον. Δεχτό' ὅμως γιατί τὸ λὲς διήγημα;— κ. Α. Διὰ. Ἀδύνατο νὰ παντοῦμε ξεχωριστά. «Ἡ καλοκαιρινὴ ζωὴ στὸ χωριὸ» δὲ λέει πολλὰ πράματα' μοιάζει σὺν ὄρχῃ ἢ, καλύτερα, σὺν εισαγωγικῇ περιγραφῇ ἐνὸς διηγῆματος ποὺ δὲν ἀκολουθεῖ κ. Τ. Ἡλ. Δεχτός ὁ «Ἐνας Ἐρωτας». Γιὰ τὸ γράμμα σου εὐχαριστοῦμε.

ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Mercure de France (1 Ὀκτωβρίου 1920) Ἀλβέρτ Σαίγς: ἡ Ἀμερικὴ κ' ἡ Εὐρώπη. Φράντσ. Ἑλλόνς: ὁ ἀπὸ μπροῦν-τῶ γίγας (νουβέλλα) Σ. Ντυγκά. Ἡ δαιλότῃ τοῦ Προσπερ Μερμιέ. Μαρσέλ Ρούφ. Ταξίδι στὸν ἀνάποδο κόσμον (ρομάντζο) κλπ

Le Monde Nouveau (Σεπτέμβριος 1920). Ἐρνέστ-Σάρλ: Πὺλ Μπονκούρ. Λουί Βαζέλ: Τὸ πρόβλημα τῶν Τεχνῶν. Ζωρζ. Πεν: ποιήματα. Ἀντριάννα Λωτέρ: ἡ ἐπίδραση τῆς γαλλικῆς φιλολογίας στὴν Ὀλλανδία. Ζωρζ Ἐκού: ἡ μητέρα τῶν στρατιωτῶν. (νουβέλα) κλπ.

La Revue Critique (25 Σεπτεμβρίου 1920) Ντι Μπὸς: σημειώσεις γιὰ τὰ Μερμιέ. Ρενὲ Ζοαννέ: ἀπάντηση στὸν κ. Σορέλ γιὰ τὸ μέλλον τῆς μουσικοῦσας. Ζυβέρ Σαζλ: Μαρσέλ Προσπ. Βοντουαγιέ: Ἡλιάδα. Πιέρ Κολομπιέ: ἡ στοιχειωμένη πυροβολορχία κλπ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

διὰ τοὺς κ. κ. Ὀδοντοῖατροὺς

Ὁ Οἶκος «LABARBERA» I. ΚΑΝΑΡΗ & Σια ὀδὸς Σταδίου 3 γνωστοποιεῖ ὅτι ὁ ἐν Λονδίνο οἶκος

CLADIUS ASH & CIE

ἀνέθεσαν αὐτῶν διὰ Συμβολαίου τὴν ἀποκλειστικὴν πώλησιν καὶ ἀντιπροσωπεῖαν τῶν εἰδῶν του διὰ τὴν Παλαιάν, Νέαν Ἑλλάδα καὶ Σμύρνην.

«ΤΥΠΟΣ»
ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ

ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3
ΑΘΗΝΑΙ

Ἐν Ἀθήναις, τῇ..... 1920

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Κ,

Λαμβάσμεν τὴν τιμὴν νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν σας, ὅτι συνέπειά τῆς μεγάλης ἐκτάσεως, ἣν προσέλαβον αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐκδοτικοῦ τμήματος τῆς ἡμετέρας Ἐταιρείας, ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον ὅπως χειραφετήσωμεν τὸ Τμήμα τοῦτο, ἐκχωρήσαντες αὐτὸ εἰς Ἐταιρείαν, συσταθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ὁμορρυθμοῦ ἡμῶν Ἐταίρου κ. ΧΡ. ΓΑΝΙΑΡΗ, ὑπὸ τίτλον καὶ ἐπωνυμίαν :

ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΧΡ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ καὶ Σία

Ἡ νέα αὕτη Ἐταιρεία ἀναλαμβάνει :

1ον. — Ἀπάσας τὰς ἐκδόσεις τῆς ἡμετέρας Ἐταιρείας.

2ον. — Ἀπαντα τὰ χειρόγραφα τῶν μέρη τοῦδε ἀνεκδότων εἰσέτι ἔργων, καὶ τὰς ἐξ αὐτῶν ἀπορροῦσας ὑποχρεώσεις.

3ον. — Τὴν ἐκδοσὶν τοῦ «Νουμά» ἂπαν τὸ ἐκ συνδρομῶν τοῦ «Νουμά» καὶ ἐκ πωλήσεως διβλίων, ἢ ἐξ οἰασθήποτε ἀφορμῆς σχετιζομένης μετὰ τὰς ἐκδοτικὰς ἐργασίας μας προερχόμενον λαβεῖν ἀπὸ τὰ ἐν Ἀθήναις καὶ ταῖς Ἐπαρχίαις Βιβλιοπωλεῖα καὶ ἀπὸ τοὺς κατὰ τόπους Πράκτορας τῆς ἡμετέρας Ἐταιρείας.

4ον. — Τὰς ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Ἐταιρείας ἀνελημμένας ὑποχρεώσεις, σχετικῶς μετὰ τὴν πώλησιν διβλίων.

Παρακαλοῦντες ὅπως λάβητε σημείωσιν τῶν ἀνωτέρω καὶ ἐκφράζοντες τὴν ἐλπίδα ὅτι θέλετε περιβάλλει τὴν νέαν ταύτην Ἐταιρείαν μετὰ δὲσιν περιεβάλατε ἡμᾶς ὑποστήριξιν, διατελοῦμεν

μετὰ πάσης τιμῆς

«ΤΥΠΟΣ»

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ & ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΚΙΜ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ

(Ὑπογρ.) ΚΙΜ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΡ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

Χ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ & ΣΙΑ

ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ, 3
ΑΘΗΝΑΙ

Ἐν Ἀθήναις, τῇ..... 1920

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Κ,

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν σας ὅτι δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀρ. 9768 τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1920 συμβολαίου τοῦ Συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν κ. Δ. Δημητριάδη, συνεστήσαμεν ἑτερόρρυθμον ἐμπορικὴν Ἐταιρείαν, ὑπὸ τίτλον καὶ ἐπωνυμίαν :

ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΧΡ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ καὶ Σία

ἥτις θέλει συνεχίσει ἀπάσας τὰς ἐργασίας τοῦ ἐκδοτικοῦ τμήματος τῆς Ἐταιρείας «ΤΥΠΟΣ», ὡς ἀναφέ-

ρονται ἀνωθι, ἀναλαμβάνει δὲ ἅπαν τὸ ἐκ τῶν ἐργασῶν ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν τῆς Ἐταιρείας ταύτης.

Ἡ νέα ἡμῶν Ἐταιρεία κατήρτισε καὶ τέλειον Βιβλιοπωλεῖον, ἀσχολούμενον γενικῶς εἰς τὴν διδουλευτικὴν ἐπιχείρησιν καὶ εἰδικῶς εἰς φιλολογικὰς ἐκδόσεις.

Ἐλπίζοντες ὅτι θέλετε περιβάλλει ἡμᾶς μετὰ τὴν αὐτὴν ὑποστήριξιν, ἣν παρέσχετε πρὸς τὴν ἰδρυτριαν ἡμῶν Ἐταιρείαν,

διατελοῦμεν μετὰ πάσης τιμῆς

(Ὑπογρ.) ΧΡ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ & ΣΙΑ

